

Városi infrastruktúrák újrahasznosítása Tézisek

A városi infrastruktúrák újrahasznosításával foglalkozó módszertan, amely a disszertációban szereplő nyolc esettanulmány elemzése alapján készült, az alábbi megállapításokból áll:

1. A város növekvő igényei

A városi infrastruktúrák újrahasznosítása iránti igény a túlnépesedésből, a városoknak az előrejelzéseket felülmúló mennyiségi és minőségi növekedéséből, a technológiai haladásból, valamint a globalizáció negatív urbanisztikai következményeiből, pl. a városok szegregációs folyamataiból és külső erőforrásoktól való függéséből fakad.

2. A városi infrastruktúrák evolúciója

A városi infrastruktúrák avulása, kihasználatlanná válása és megújulása természetes evolúciós folyamat. A fejlődéssel együtt jár a funkcióvesztés, de a funkcióját veszített városi hálózat végleges amortizációja előtt új szerephez juthat.

3. Kihasználatlan városi erőforrások

A városi, ezen belül a közérdekű, köztereken előforduló fizikai infrastruktúrák a lakosság számára általában korlátozottan vagy csak közvetetten hozzáférhetőek, ezért gyakran rendelkeznek olyan kihasználatlan tartalékokkal, amelyek újrahasznosíthatóak. A korlátozott hozzáférésnek három fő oka lehet: i. az eredeti rendeltetés csak másodlagos, egy másik funkciót támogat (pl. távvezetékek alatti üres terület), ii. az eredeti rendeltetés elavult (pl. magasvasút), illetve iii. a rendeltetés olyan, amit védeni kell az esetleges visszaélésektől (pl. tűzcsap-hálózat).

4. Az infrastruktúra újrahasznosítás jelentősége

Amennyiben egy meglévő városi infrastruktúra rendelkezik kihasználatlan tartalékkal, és a tartalékhoz párosítható valós igény, úgy általában gazdaságosabb és gyorsabb megoldás az igény kielégítésére az adott infrastruktúra újrahasznosítása, mint egy teljesen új infrastruktúra kiépítése. Minél sürgetőbb az a szükséglet, amit ki kell elégíteni, annál valószínűbb, hogy egy már létező városi hálózat újrahasznosítása tud rá a leggyorsabban és a leghatékonyabban megoldást nyújtani.

5. Az új funkció mint hozzáadott érték

Ha az új funkció nyilvános és közvetlenül használható, akkor növeli az eredeti infrastruktúrához való hozzáférést és annak kihasználtságát, és ezáltal az infrastruktúra régi rendeltetésére is visszaható értéknövekedést eredményez. Az eredeti rendeltetés működéséhez is hozzájárulhat, de akár egy avulási folyamatot is a visszájára tud fordítani.

6. Az új funkció csatlakoztatása

Ha egy infrastruktúra rendelkezik kihasználatlan tartalékállománnyal, akkor hozzárendelhető bármilyen olyan új rendeltetés, amely átértelmezi azt és megoszthatóvá teszi anélkül, hogy az eredeti működés sérülne. A hozzáférés eszközeinek a kialakítása nem akadályozhatja a meglévő működést, és a hálózat egészére érvényesíthető kell, hogy legyen.

7. Új hatásterület, értéknövekedés

Az újrahasznosító beavatkozások a létrejött újrahasznosításon túl többlettartalmat is hordoznak. Az adott funkció és hálózat párosítása nemcsak lokálisan lehet érvényes, hanem az igény aktualitásától függően szélesebb körben is alkalmazható, adaptálható lehet. Az infrastruktúra újrahasznosítás olykor felhívja a figyelmet városi problémákra, illetve felmutatja a városi hálózatok kihasználatlan tartalékaiban rejlő lehetőségeket.

8. Megoszthatóság

A városi infrastruktúrák kapcsán a hozzáférés növelése és a megoszthatóság nemcsak a nyilvános használat által teljesülhet, hanem a megoldás másolhatósága és terjeszthetősége által is. Az open source, vagyis bárki által elkészíthető újrahasznosítások mellett vannak olyan esetek is, amelyek túl drágák, illetve túl bonyolult kialakításúak a lakossági előállításhoz. Ha ezek használatához nemcsak a lakosságnak és a városvezetésnek, hanem vállalkozásoknak, intézményeknek is érdeke fűződik, akkor ők is osztozhatnak nemcsak a használatban, hanem kialakításban és üzemeltetésben is.

9. Gazdasági érdekelmozdulás

Az infrastruktúra újrahasznosítások új piacokat tudnak létrehozni, mind az újrahasznosítás innovációs értéke kapcsán, mind a megoldás kommunikációs értéke révén. A lakosság számára kedvező újrahasznosítás reklámértékkel bír a fejlesztésben érintett intézmények és vállalkozások számára, így a városi infrastruktúra újrahasznosítás egy új formája lehet a nagyvállalati társadalmi felelősségvállalásnak is.

10. Megváltozott jelentések

Az újrahasznosítás által kontextusváltás jön létre, hiszen az új funkció szokatlan helyen, egy „idegen” hálózaton válik elérhetővé. Ennek következtében módosul az eredeti és az új funkció jelentése is, létrejön a városi humor. A városi humor, amellyel, hogy megteremtje az új használatához kapcsolódó asszociációt, akár kiindulópontja is lehet egy meglévő hálózat és egy új funkció összekapcsolásának, vagyis egy újabb infrastruktúra újrahasznosításának.